

УДК 338.48-6:004
DOI 10.15673/fie.v18i2.3582

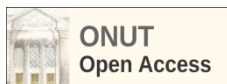
Ерфан В. Й.

кандидат економічних наук, доцент
кафедра економіки, підприємництва та торгівлі
ДВНЗ «Ужгородський національний університет»
пл. Народна, 3, м. Ужгород, Україна, 88000
E-mail: vitalij.erfan@uzhnu.edu.ua
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-8580-378X>

ОЦІНКА СУЧАСНОГО СТАНУ ТА ПЕРСПЕКТИВ РОЗВИТКУ АГРОТУРИЗМУ В УКРАЇНІ

Стаття присвячена дослідженню з виявлення сучасних тенденцій й особливостей розвитку сфери агротуризму в регіонах України. Окреслено актуальність наукового пошуку, оскільки нині агротуризм виступає одним із пріоритетних напрямів розвитку сільських територій, їх соціально-економічного зростання разом з розвитком аграрної сфери та туризму в цілому. Дослідженням підтверджено, що розвиток агротуристичної сфери країни та її регіонів потребує особливої уваги з боку владних структур, підприємців і зрештою територіальних громад і їх членів, оскільки досліджувана сфера є специфічним видом туристичної діяльності, яка зумовлює поштовх до розвитку аграрного господарювання при цьому безпосередньо впливає на процеси зі збереження довкілля, культурної й історичної спадщини локальних територіальних систем. Зважаючи на значний агротуристичний потенціал України доцільним є зосередження уваги на окресленні підходів для розширеного відтворення й соціально-економічного відновлення територій сільської місцевості, розвитку аграрного й туристичного підприємництва, зокрема малого бізнесу. З метою активізації розвитку сфери агротуризму виникає потреба у формуванні державної інноваційної стратегії, залученні інвестицій, підвищення рівня професіоналізації агротуристичних послуг, а також започаткування й ефективне функціонування агротуристичних екосистемних утворень на регіональному, й зокрема локальному рівні.

Ключові слова: агротуризм, регіони України, стратегія розвитку, сільські території, аграрне і туристичне підприємництво, агротуристичний потенціал, цифровізації агротуризму.

This work is licensed under a [Creative Commons Attribution 4.0 International License](http://creativecommons.org/licenses/by/4.0/)
<http://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>

Постановка проблеми та її зв'язок з важливими науковими та практичними завданнями. Сьогодні агротуризм виступає одним із пріоритетних напрямів розвитку сільських територій, їх соціально-економічного зростання разом з розвитком аграрної сфери та туризму в цілому. Адже агротуризм сприяє інфраструктурному розвитку сільських територій, створенню нових робочих місць, популяризації місцевих традицій та культурної спадщини регіонів. В умовах повномасштабної військової агресії проти України туристичний бізнес зіткнувся з нестабільною ситуацією та викликами, які диктують нові правила щодо його функціонування. Зміни в попиті, міграція до більш безпечних регіонів сприяли посиленню потоків туристів, переселенців та внутрішньо переміщених осіб до сільської місцевості країни, активізації розвитку агротуризму в сучасних умовах та окреслення перспектив його розвитку.

Аналіз останніх публікацій по проблемі. Тенденції сучасного господарювання й успішного функціонування суб'єктів агротуристичної діяльності

в межах розвитку України та її регіонів розглядалися у наукових працях вітчизняних та зарубіжних вчених. Серед вітчизняних науковців-економістів проблеми забезпечення аграрного й сільського розвитку з акцентом на розвиток агро- і екотуристичного підприємництва на сільських територіях, зокрема в Карпатському регіоні з врахуванням наслідків повномасштабного вторгнення росії в Україну й впливу воєнного стану досліджували О. Бородіна, О. Шубравська [1], О. Гримак, М. Вовк, О. Кіндрат, В. Юра [3-4], О. Губарь, Є. Козирева [5], Я. Кацемір [7], Т. Пінчук [9], Л. Слатвінська, О. Збиранник, Н. Мацак [10], Стратегічні підходи до розвитку сфери агротуризму на регіональному зрізі в умовах цифрових трансформацій й сучасних викликів досліджували С. Газуда, В. Ерфан [2], Н. Чорна [12] та інші. Серед зарубіжних вчених наукові пошуки у сфері агротуризму здійснили: R. Dodds, M. Joppe [13], S. Kim, S. Lee, D. Lee, J. Jeong, J. Moon [14], V. Miron, M. Miron, M. Krysztowski, J. Węsierski [15].

Незважаючи на значні наукові доробки щодо виявлення тенденцій та особливостей сучасного господарювання у сфері агротуризму додаткових моніторингових досліджень потребують підходи до оцінювання сучасного стану та виокремлення перспектив розвитку зазначеної сфери на рівні регіонів країни.

Формулювання цілей дослідження. Мета статті полягає у дослідженні сучасного стану агротуризму та виявленні тенденцій і перспектив його розвитку.

Виклад основних результатів та їх обґрунтування. Активізація розвитку сфери агротуризму є ключовим аспектом у забезпеченні розширеного відтворення територій сільської місцевості, де нині розширюються можливості до започаткування неаграрних видів економічної діяльності або ж їх поєднання підсилюючи й формуючи синергійний ефект щодо реалізації спільних інтересів. При цьому, розвиток досліджуваної сфери зумовлює зниження рівня безробіття підвищуючи водночас рівень самозайнятості мешканців села знижуючи соціальну напруженість в складних умовах сьогодення. Розвиток багатограних сфер або ж неаграрних видів економічної діяльності формує збалансовану систему розвитку сільських територій як в економічному, так соціальному й екологічному напрямках. Складні трансформаційні зміни у розвитку українського суспільства передусім повномасштабного вторгнення росії на територію України спричинило психологічну й емоційну нестабільність, стресові й кризові ситуації, що зумовлює необхідність застосування дієвих підходів до збалансування ситуації. Виникає потреба в дотриманні пасторальних атрибутів, зокрема хоча б у короткостроковому відпочинку на лоні природи в екологічно чистих екосистемах, споживанні органічної продукції, а часто і залученості до її вирощування, доглядання. Все це вмотивовує туристів-рекреантів передбачаючи розвиток сільських територій і сфери агротуризму в цілому.

Агротуристичне й екологічне спрямування розвитку в межах сільських територій є новою сферою економічної діяльності і наукових пошуків, де простежується взаємодія напрямів як економічного, так і неекономічного характеру, як світового, так і національного рівнів, зокрема надання внутрішніх і міжнародних туристичних послуг, розвиток економіки регіонів і сільськогосподарського виробництва, вирішення глобальних екологічних і соціальних проблем, збереження культурної спадщини та національних традицій [7, с. 29]. Водночас агротуризм виступає привабливим напрямом економічної діяльності, який інтегрує агровиробництво, туризм та регіональний сільський розвиток. Цей вид діяльності поєднує традиційне сільське господарство, природно-ресурсний потенціал територій з притаманними їм ландшафта-

ми, культурними традиціями і побутом з наданням туристичних послуг та організацією відпочинку відповідно до принципів сталого розвитку та збереження природного біорізноманіття. Отже, агротуризм передбачає відпочинок туристів у сільській місцевості з участю в аграрній діяльності, знайомством із традиційним способом життя, локальною кухнею та природним середовищем. Заняття такою діяльністю у сільській місцевості стимулює соціально-економічний розвиток сільських територій через створення додаткових доходів для фермерів, розвиток малого та середнього бізнесу, відкриття нових робочих місць та активізації інвестицій у сільські громади.

Україна має сприятливі природні та соціально-економічні ресурси для розвитку агротуризму охоплюючи природно-ресурсний потенціал, різноманітні ландшафти (Карпати, степи, Полісся), екологічно чисті території, об'єкти агротуристичного спрямування (природні, історико-культурні цінності, рекреаційні антропогенні ландшафти), об'єкти природно-заповідного фонду, традиційне сільське господарство, все те, що приваблює і зацікавлює увагу туриста.

Розвиток сфери агротуризму відбувається в межах сільських територій й взаємозумовлює активний відпочинок на лоні природи, проживання в автентичних сільських садибах (еко-садибах), залучення до роботи і тимчасового перебування у селянському або ж фермерському господарстві ознайомлюючись з особливостями їх діяльності, й одночасно відпочиваючи в комфортному середовищі. До найпоширеніших форм агротуристичної діяльності в Україні відносяться:

- *сільський зелений туризм* – відпочинок та проживання у сільських зелених садибах, приватних селянських господарствах, а також ознайомлення з традиційною кухнею та особливостями вирощування сільськогосподарських культур та отримання агропродукції;

- *фермерський туризм* – відпочинок та екскурсії на фермах, які передбачають ознайомлення з рослинництвом та тваринництвом, догляд за тваринами, дегустації фермерської продукції;

- *екотуризм* – організація екскурсій, піших походів чи велопоїздок на екоферми, екосадиби та органічні виробництва, що поєднують природоохоронний відпочинок та спостереження за природою;

- *етнографічний (культурний) агротуризм* – відпочинок на ознайомлення з культурою, народними традиціями, місцевою самотутністю через участь у народних святах, обрядах, ярмарках, майстер-класах різних ремесел (гончарства, ткацтва, різблення);

- *гастрономічний винний та кулінарний туризм* – базується на дегустації вин, локальних продуктів (копчених м'ясних, продуктів, сиру, меду та інших) та місцевої кухні.

- *активний агротуризм* – активні види відпочинку у сільській місцевості: кінний туризм, катання на човнах, рафтинг, риболовля, гірсько-лижний туризм у зимовий період та інші способи активності;

- *освітній агротуризм* – організація екскурсій для студентів, школярів з навчальною метою,

екопросвітництва, розвитку екологічної компетентності та вивчення принципів сталого розвитку.

Найбільш перспективні регіони та напрями агротуризму - Карпатський регіон (сприятливі природні ресурси, гірські ландшафти та традиції; Закарпаття та Львівщина (поєднання туризму, фермерства та гастротуризму); Південь України (винний та гастротуризм, фермерський агротуризм); Центральна Україна (фермерські господарства, колективні засоби розміщення, етнотуризм, освітній агротуризм). Для оцінки сучасного стану агротуризму в Україні та регіонах

доцільно розглянути кількість колективних засобів розміщення у розрізі регіонів країни за період 2017-2024 рр. (табл. 1). Відмітимо, що колективні засоби розміщення є місцями тимчасового проживання людей, туристів, що працюють як один адміністративний об'єкт чи комплекс для надання послуг житла, харчування та відпочинку для групи гостей і відвідувачів. До них відносять: готелі, мотелі, хостели, пансіонати, санаторії, туристичні бази, кемпінги. Отже, колективні засоби розміщення є важливим та необхідним компонентом розвитку агротуризму регіонів.

Таблиця 1

**Кількість колективних засобів розміщення
за період 2017-2024 рр.***

одиниць

Регіони	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
АР Крим	вд	вд	вд	вд	вд	вд	вд	вд
Вінницька	38	22	21	10	9	10	12	10
Волинська	82	72	61	36	30	19	26	29
Дніпропетровська	159	93	106	87	78	66	73	72
Донецька	88	78	88	65	36	2	1	-
Житомирська	31	17	19	16	12	9	11	10
Закарпатська	79	54	59	48	37	38	36	37
Запорізька	160	123	133	119	85	8	7	6
Івано-Франківська	81	67	64	50	50	51	50	50
Київська	107	86	96	80	64	50	48	48
Кіровоградська	30	30	37	20	16	11	12	14
Луганська	14	9	11	7	3	-	-	-
Львівська	195	129	130	111	100	107	120	133
Миколаївська	114	102	103	83	69	12	9	8
Одеська	289	251	228	177	187	147	109	39
Полтавська	64	43	44	43	37	31	33	28
Рівненська	25	17	18	13	13	15	12	13
Сумська	34	21	21	17	13	13	13	7
Тернопільська	21	14	15	13	12	11	10	10
Харківська	105	67	73	66	38	17	10	7
Херсонська	122	107	88	70	54	1	-	-
Хмельницька	45	33	31	28	28	26	27	30
Черкаська	63	54	55	43	39	34	38	36
Чернівецька	21	11	13	11	11	13	15	14
Чернігівська	37	25	24	22	17	14	10	9
м. Київ	121	140	129	132	93	72	84	89
м. Севастополь	вд	вд	вд	вд	вд	вд	вд	вд

*Джерело: сформовано автором на основі [6]

Найбільша кількість колективних засобів розміщення (табл. 1) у 2024 р. зосереджена у Львівській області – 133 од, м. Київ – 89 од, Дніпропетровській області – 72 од, Івано-Франківській області – 50 од, Київській області – 48 од, Одеській області – 39 од, Закарпатській області – 37 од. Якщо порівняти регіони за кількістю колективних засобів розміщення у 2017 р., то лідирували такі області як: Одеська – 289 од, Львівська – 195 од, Запорізька – 160 од, Дніпропетровська – 159 од, Херсонська – 122 од та м. Київ –

121 од. Така тенденція зумовлена повномасштабним вторгненням росії на територію України, окупацією східних регіонів, що в свою чергу призвело до масового переміщення населення у більш безпечні регіони, скорочення туристичних потоків, зміни функцій колективних засобів розміщення, зокрема для розміщення внутрішньо переміщених осіб, тимчасового проживання біженців та гуманітарних потреб. У західних областях України значно збільшився попит на житло та виникла необхідність створення більшої

кількості колективних засобів розміщення та будівництва житла.

Секретаріат Всесвітньої туристичної організації (UN Tourism) запустив проєкт глобальної ініціативи «Best Tourism Villages», в межах програми розвитку сільських територій. Цей проєкт спрямований на просування туризму як інструменту позитивної трансформації та добробуту громад, допомагаючи зберігати унікальні сільські ландшафти, культурне різноманіття, місцеві цінності та традиційні види діяльності, від сільського господарства до автентичної

гастрономії. Згідно даних ДАРТ у 2025 р. переможцями стали Колочава та Синевирська Поляна (Закарпатська область), також до фіналу увійшла Криворівня (Івано-Франківська область), а у 2024 р. найкращими селами стали Урич (Львівська область) та Ворохта (Івано-Франківська область) [8].

Податкові надходження від туризму є індикатором того, наскільки активно розвивається туристична галузь і скільки вона приносить доходу регіонам та державі (табл. 2).

Таблиця 2

Аналіз динаміки податкових надходжень від тургалузі по областях за 9 місяців (2021-2024 рр.)*

млн грн

Регіони	2021	2022	2023	2024
АР Крим	вд	вд	вд	вд
Вінницька	19,1	18,3	19,9	28,8
Волинська	9,4	9,0	11,1	17,6
Дніпропетровська	70,7	52,9	69,6	95,3
Донецька	42,4	16,3	5,6	9,8
Житомирська	9,9	6,4	9,8	14,5
Закарпатська	42,2	51,7	62,8	91,0
Запорізька	76,0	22,8,6	10,6	20,9
Івано-Франківська	103,9	136,6	99,1	181,0
Київська	88,9	120,0	172,8	196,9
Кіровоградська	11,1	8,0	10,9	17,1
Луганська	6,7	1,8	0,3	0,1
Львівська	151,0	197,4	248,4	314,9
Миколаївська	33,4	11,6	13,3	18,4
Одеська	315,4	65,9	76,1	112,2
Полтавська	31,8	25,6	30,9	44,9
Рівненська	11,3	9,6	14,2	22,7
Сумська	8,1	5,6	6,9	10,0
Тернопільська	12,3	11,1	13,6	19,9
Харківська	73,4	31,3	25,9	34,9
Херсонська	46,0	9,9	1,3	2,1
Хмельницька	15,1	16,5	22,0	27,3
Черкаська	16,0	13,1	13,9	23,0
Чернівецька	12,6	14,7	21,4	27,8
Чернігівська	13,2	9,2	7,1	11,2
м. Київ	559,2	318,6	354,1	675,8
м. Севастополь	вд	вд	вд	вд

*Джерело: сформовано автором на основі [11]

Згідно даних Державного агентства розвитку туризму (табл. 2) прослідковується зростання податкових надходжень від тургалузі за регіонами за три квартали 2024 р. Так ріст податків у порівнянні з аналогічним періодом у 2023 р. відмічено майже в усіх областях, крім Луганської. Найбільші податкові надходження у 2024 р. від тургалузі по областях за 9 місяців зафіксовано у м. Київ – 675,8 млн грн та таких областях: Львівська – 314,9 млн грн, Київська – 196,9 млн грн, Івано-Франківська – 181,0 млн грн, Одеська

– 112,2 млн грн, Дніпропетровська – 95,3 млн грн, Закарпатська – 91,0 млн грн.

Порівняльна характеристика аналогічних податкових надходжень у 2021 р. засвідчує, що лідерами були: м. Київ – 559,2 млн грн, Одеська область – 315,4 млн грн, Львівська область – 151,0 млн грн, Івано-Франківська область – 103,9 млн грн та Київська область – 88,9 млн грн.

Відсоткове порівняння податкових надходжень від тургалузі за регіонами за період 2021-2024 рр. та 2023-2024 рр. проілюстроване на рис. 1.

Рис. 1. Відсоткове порівняння динаміки податкових надходжень від тургалузі за регіонами [11]

Так, за період 2021-2024 рр. податкові надходження до бюджетів від туризму зросли більше ніж на 100% у таких регіонах: Чернівецька область – на 121%, Київська область – 121%, Закарпатська область – 116%, Львівська область – 109%, Рівненська область – 101%. Водночас прослідковується значні скорочення податкових надходжень від туризму за досліджуваний період у південно-східній частині країни: Луганська область – на 99%, Херсонська область – 95%, Донецька область – 77%, Запорізька область – 72%, Одеська область – 64%, Харківська область – 52%, Миколаївська область – 45%, а також Чернігівська – 15%. Що пов'язано з військовими діями у вищезазначених регіонах. Загалом галузь відновлюється, але нерівномірно через війну.

Агротуризм є важливим драйвером розвитку підприємництва у сільській місцевості, сприяє створенню нових робочих місць та поповненню місцевих бюджетів через податкові надходження. Також для агровиробників цей вид туризму сприяє збільшенню доходів, стимулює до диверсифікації виробництва та розширення спектру послуг, підвищення продажів продукції, просування бренду. Однак, поряд з цим існує низка проблемних питань щодо забезпечення розвитку сфери агротуризму незважаючи на потужний наявний потенціал. Серед зазначених проблем можна виокремити проблеми інституційного характеру, зокрема недостатність державної підтримки

галузі, існує потреба у більш чіткому окресленні законодавчого забезпечення у формуванні перспектив зростання сфери агротуризму. Економічні проблеми розвитку досліджуваної сфери зумовлюються нестачею інвестиційних ресурсів для активізації відновлення і перспектив зростання, а також негативним аспектом є слабка маркетингова інфраструктура, що потребує додаткових зусиль у просуванні туристичного продукту, дотриманні зворотності зв'язку з споживачем формуючи імідж і конкурентні переваги суб'єкта господарювання. Складність у вирішенні соціальних проблем стосується посилення міграційних процесів, особливо виїзду із сільської місцевості молоді через нестабільну економічну ситуацію, нестачу робочих місць, обмеженість доступу до освітніх та культурно-дозвіллевих послуг. В зазначеному контексті існує потреба в інфраструктурній розбудові села, передусім це стосується розширення можливостей транспортної доступності, зниження рівня незадовільного стану селищних автомобільних шляхів, дотриманні сервісних стандартів з окресленими правилами щодо забезпечення якісного обслуговування клієнтів.

Катастрофічні й негативні зміни відбулися під впливом повномасштабного вторгнення росії на територію України, що суттєво вплинуло на розвиток всіх сфер і видів економічної діяльності. Водночас це торкнулося й сфери агротуризму, де зменшилися ту-

ристичні потоки передусім із зарубіжжя. Однак, поштовх до розвитку отримав внутрішній туризм формуючи концептуальну основу для забезпечення економічного зростання країни в умовах воєнного стану. В зазначеному контексті зростає попит на туристичні послуги в безпечних регіонах країни. Активізації потребують підходи до створення агротуристичних кластерних утворень, а також започаткування, розбудови й перспектив розвитку повинні отримати «розумні ферми», де акцент робиться на автоматизації, передусім з використанням IoT-сенсорів (датчиків інтернету речей), які в змозі узагальнити необхідну інформацію автоматично передаючи їх засобом інтернету в серверний центр для подальшого аналізування і централізованого управління процесами забезпечення розвитку сфери агротуризму. Крім цього, дієвістю зумовлюються заходи з формування брендингу локальної агротуристичної продукції та послуг, що дає змогу створити унікальний агротуристичний образ з дотриманням автентичності та задіянням сторітелінгу як універсального інструменту впливу на досягнення результативності функціонування досліджуваної сфери. В зазначеному контексті виникає потреба в широкому використанні цифрового маркетингу й онлайн-бронювання, що безпосередньо впливає на побудову ефективної комунікації суб'єктів агротуризму через Інтернет-мережі. Доцільністю зумовлюється активізування інтеграційних процесів розвитку різних видів туристичної діяльності, й зокрема поєднання інтересів сфери агро- та екотуризму, що дає значний по-

штовх до збереження екосистем, формування екологічно чистого середовища і дає можливість в значній мірі підвищити екологічність території знижуючи при цьому, антропогенний вплив на довкілля.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Таким чином, дослідженням підтверджено, що розвиток агротуристичної сфери країни та її регіонів потребує особливої уваги з боку владних структур, підприємців і зрештою територіальних громад і їх членів, оскільки досліджувана сфера є специфічним видом туристичної діяльності, яка зумовлює поштовх до розвитку аграрного господарювання при цьому безпосередньо впливає на процеси зі збереження довкілля, культурної й історичної спадщини локальних територіальних систем. Зважаючи на значний агротуристичний потенціал України доцільним є зосередження уваги на окресленні підходів для розширеного відтворення й соціально-економічного відновлення територій сільської місцевості, розвитку аграрного й туристичного підприємництва, зокрема малого бізнесу. З метою активізації розвитку сфери агротуризму виникає потреба у формуванні державної інноваційної стратегії, залученні інвестицій, підвищенні рівня професіоналізації агротуристичних послуг, а також започаткування й ефективне функціонування агротуристичних екосистемних утворень на регіональному, й зокрема локальному рівні. Подальші дослідження стосуватимуться оцінювання сучасних підходів до забезпечення розвитку агротуризму в межах локальних територій і виявлення їх конкурентних переваг в зазначеному розвитку.

Література

1. Аграрний і сільський розвиток для зростання та оновлення української економіки : наукова доповідь / за ред. чл.-кор. НАН України Бородіної О.М., д-ра екон. наук Шубравської О.В. ; НАН України, ДУ «Ін-т екон. та прогнозув. НАН України». К., 2018. 152 с. URL: https://drive.google.com/file/d/1_jvyuZ5pXft7uKgwHlnTgJJQE9WTR/view (дата звернення: 12.03.2026)
2. Газуда С. М., Ерфан В. Й., Газій О.П. Стратегічні підходи до розвитку агротуризму регіону в умовах цифровізації // Науковий вісник Ужгородського університету. Серія «Економіка». 2025. № 2(66). С. 63-69. doi:10.24144/2409-6857.2025.2(66).63-69
3. Гримак О. Я., Вовк М. В., Кіндрат О. В. Агротуризм як один зі шляхів розвитку підприємництва на сільських територіях // Науковий вісник ЛНУВМБ імені С.З. Гжицького. Серія: Економічні науки. 2019. Т. 21, № 93, С. 31-34.
4. Гримак О., Вовк М., Юра В. Перспективи розвитку аграрного туризму в Карпатському регіоні // Науковий вісник ЛНУ ветеринарної медицини та біотехнологій. Серія Економічні науки. 2017. Т. 19, № 81. С. 114-117. doi:10.15421/nvlvet8120
5. Губарь О. В., Козирева Є. О. Агротуристична діяльність на сільських територіях в умовах лібералізації ринку землі // Економіка та суспільство. 2022. Вип. 44. doi:10.32782/2524-0072/2022-44-102. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/1892> (дата звернення: 12.03.2026).
6. Колективні засоби розміщення (Офіційна державна статистична інформація, що поширюється відповідно до плану державних статистичних спостережень). *Державна служба статистики України*. URL: <https://data.gov.ua/dataset/e2aff9b0-63b6-420a-85ce-b05e561bc886> (дата звернення: 11.03.2026).
7. Кацемір Я. В. Сучасний стан та перспективи розвитку агроекотуризму в Україні // Науковий економічний журнал «Інтелект XXI». 2020. № 4. С. 28-31. doi:10.32782/2415-8801/2020-4.5
8. Найкращі туристичні села 2026. URL: <https://www.tourism.gov.ua/blog/naykrashchi-turistichni-sela-2026>. (дата звернення: 12.03.2026).
9. Пінчук Т. А. Агротуризм як форма підприємництва у сільській місцевості // Науковий вісник УжНУ. Серія «Економіка». 2009. № 28. С. 49-53.
10. Слатвінська Л. А., Збиранник О. М., Мацак Н. І. Оцінка сучасного стану та визначення перспектив розвитку підприємництва у галузі туризму в Україні з урахуванням наслідків військового стану // Економіка та

суспільство. 2024. Вип. 59. doi: 10.32782/2524-0072/2024-59-19 URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/3382/3309> (дата звернення: 13.03.2026).

11. Туристична статистика: податкові надходження від тургалузі по регіонах. URL: <https://www.tourism.gov.ua/blog/turistichna-statistika-podatkovy-nadhodzhennya-vid-turgaluzi-po-regionah>. (дата звернення: 10.03.2026).

12. Чорна Н. М. Стан та основні тренди розвитку туристичної галузі України в умовах сьогоденних викликів // Індустрія туризму і гостинності в Центральній та Східній Європі. 2023. № 8. С.72-78. doi:10.32782/tourismhospsce-8-10

13. Dodds R., Joppe M. Promoting urban green tourism: The development of the other map of Toronto // Journal of Vacation Marketing. 2001. Vol. 7, Iss. 3. P. 261–267. doi:10.1177/135676670100700306

14. Kim S., Lee S., Lee D., Jeong J., Moon J. The effect of agritourism experience on consumers' future food purchase patterns // Tourism Management. 2019. Vol. 70. P. 144-152 doi:10.1016/j.tourman.2018.08.003

15. Miron V., Miron M., Krysztoforski M., Węsierski J. Agritourism in Moldova: 10 steps for a successful business. Chişinău: Î.S. «Tipografia Centrală», 2015. 200 p.

Стаття надійшла 04.04.2026

Стаття прийнята до друку 18.04.2026

Доступно в мережі Internet 15.07.2026

Erfan V.

Ph.D., Associate Professor

Department of Economics, Entrepreneurship and Trade

Uzhgorod National University

Narodnaya Sq., 3, Uzhhorod, Ukraine, 88000

E-mail: vitalij.erfan@uzhnu.edu.ua

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-8580-378X>

ASSESSMENT OF THE CURRENT STATE AND PROSPECTS FOR THE DEVELOPMENT OF AGRITOURISM IN UKRAINE

The article is devoted to the research on identifying current trends and features of the development of the agritourism sector in the regions of Ukraine. The relevance of scientific research has been outlined, since currently agritourism is one of the priority areas for the development of rural areas, their socio-economic growth along with the development of the agricultural sector and tourism in general. It has been noted that agritourism contributes to the infrastructural development of rural areas, the creation of new jobs, the popularization of local traditions and cultural heritage of the regions. In the conditions of full-scale military aggression against Ukraine, the tourism business faced an unstable situation and challenges that dictate new rules for its functioning. It has been noted that agritourism is an attractive area of economic activity that integrates agricultural production, tourism and regional rural development. This type of activity combines traditional agriculture, the natural resource potential of territories with their inherent landscapes, cultural traditions and lifestyle with the provision of tourist services and the organization of recreation in accordance with the principles of sustainable development and preservation of natural biodiversity. The study confirmed that the development of the agritourism sector of the country and its regions requires special attention from government agencies, entrepreneurs and ultimately territorial communities and their members, since the studied area is a specific type of tourist activity that provides an impetus for the development of agricultural management while directly affecting the processes of environmental preservation, cultural and historical heritage of local territorial systems. Given the significant agritourism potential of Ukraine, it is advisable to focus on outlining approaches for the expanded reproduction and socio-economic renewal of rural areas, the development of agricultural and tourism entrepreneurship, in particular small businesses. In order to activate the development of the agritourism sector, there is a need to form a state innovation strategy, attract investments, increase the level of professionalization of agritourism services, as well as the establishment and effective functioning of agritourism ecosystem formations at the regional, and in particular, local, level.

Key words: agritourism, regions of Ukraine, development strategy, rural areas, agricultural and tourism entrepreneurship, agritourism potential, digitalization of agritourism.

References

1. Borodina, O. M., & Shubravskaya, O. V. (Ed.). (2018). *Ahrarnyi i silskyi rozvytok dlia zrostannia ta onovlennia ukrainskoi ekonomiky*. DU «In-t ekon. ta prohnozuv. NAN Ukrainy». https://drive.google.com/file/d/1_jvyuZ5pXft7uKgwtHlnTgJJQE9WTR/view (Retrieved March 12, 2026)

2. Hazuda, S. M., Erfan, V. Y., & Hazii, O. P. (2025). Stratehichni pidkhody do rozvytku ahroturyzmu rehionu v umovakh tsyfrovizatsii. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho universytetu. Seriiia «Ekonomika»*, 2(66), 63-69. doi:10.24144/2409-6857.2025.2(66).63-69
3. Hrymak, O. Ya., Vovk, M. V., & Kindrat, O. V. (2019). Ahroturyzm yak odyn zi shliakhiv rozvytku pidpriemnytstva na silskykh terytoriiakh. *Naukovyi visnyk LNUVMB imeni S.Z. Gzhytskoho. Seriiia: Ekonomichni nauky*, 21(93), 31-34.
4. Hrymak, O., Vovk, M., & Yura, V. (2017). Perspektyvy rozvytku ahrarnoho turyzmu v Karpatskomu rehioni. *Naukovyi visnyk LNU veterynarnoi medytsyny ta biotekhnolohii. Seriiia Ekonomichni nauky*, 19(81), 114-117. doi:10.15421/nvlvet8120
5. Hubar, O. V., & Kozyrieva, Ye. O. (2022). Ahroturystychna diialnist na silskykh terytoriiakh v umovakh liberalizatsii rynku zemli. *Ekonomika ta suspilstvo*, (44). doi:10.32782/2524-0072/2022-44-102. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/1892> (Retrieved March 12, 2026).
6. Kolektyvni zasoby rozmishchennia (Ofitsiina derzhavna statystychna informatsiia, shcho poshyriuietsia vidpovidno do planu derzhavnykh statystychnykh sposterezhen). Derzhavna sluzhba statystyky Ukrainy. <https://data.gov.ua/dataset/e2aff9b0-63b6-420a-85ce-b05e561bc886> (Retrieved March 11, 2026).
7. Katsemir, Ya. V. (2020). Suchasnyi stan ta perspektyvy rozvytku ahroekoturyzmu v Ukraini. *Naukovyi ekonomichnyi zhurnal «Intelekt XXI»*, 4, 28-31. doi:10.32782/2415-8801/2020-4.5
8. Naikrashchi turystychni sela 2026. <https://www.tourism.gov.ua/blog/naykrashchi-turistichni-sela-2026>. (Retrieved March 12, 2026).
9. Pinchuk, T. A. (2009). Ahroturyzm yak forma pidpriemnytstva u silskii mistseivosti. *Naukovyi visnyk UzhNU. Seriiia «Ekonomika»*, 28, 49-53.
10. Slatvinska, L. A., Zbyrannyk, O. M., & Matsak, N. I. (2024). Otsinka suchasnoho stanu ta vyznachennia perspektyv rozvytku pidpriemnytstva u haluzi turyzmu v Ukraini z urakhuvanniam naslidkiv viiskovoho stanu. *Ekonomika ta suspilstvo*, (59). doi: 10.32782/2524-0072/2024-59-19 <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/3382/3309> (Retrieved March 13, 2026).
11. Turystychna statystyka: podatkovii nadkhodzhennia vid turhaluzi po rehionakh. <https://www.tourism.gov.ua/blog/turistichna-statistika-podatkovii-nadkhodzhennia-vid-turgaluzi-po-regionah>. (Retrieved March 10, 2026).
12. Chorna, N. M. (2023). Stan ta osnovni trendy rozvytku turystychnoi haluzi Ukrainy v umovakh sohodennykh vyklykiv. *Industriia turyzmu i hostynnosti v Tsentralnii ta Skhidnii Yevropi*, 8, 72-78. doi:10.32782/tourismhospee-8-10
13. Dodds, R., & Joppe, M. (2001). Promoting urban green tourism: The development of the other map of Toronto. *Journal of Vacation Marketing*, 7(3), 261–267. doi:10.1177/135676670100700306
14. Kim, S., Lee, S., Lee, D., Jeong, J., & Moon, J. (2019). The effect of agritourism experience on consumers' future food purchase patterns. *Tourism Management*, 70, 144-152 doi:10.1016/j.tourman.2018.08.003
15. Miron, V., Miron, M., Krysztoforski, M., & Węsierski, J. (2015). *Agritourism in Moldova: 10 steps for a successful business*. Chişinău: Î.S. «Tipografia Centrală».

Received 04 April 2026

Approved 18 April 2026

Available in Internet 15.07.2026

Цитування згідно ДСТУ 8302:20

Ерфан В.Й. Оцінка сучасного стану та перспектив розвитку агротуризму в Україні // Економіка харчової промисловості. 2026. Т.18, вип. 2. С. 105-112. doi 10.15673/fie.v18i2.3582

Cite as APA style citation

Erfan, V. (2026). Assessment of the current state and prospects for the development of agritourism in Ukraine. *Food Industry Economics*, 18(2), 105-112. doi 10.15673/fie.v18i2.3582